

**ЗАПОРІЗЬКИЙ ТА ЧЕРНІГІВСЬКИЙ МІСЦЕВІ ОСЕРЕДКИ
ГО «ВСЕУКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА»
КРИМІНОЛОГІЧНА АСОЦІАЦІЯ УКРАЇНИ
КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЧЕРНІГІВСЬКИЙ КОЛЕГІУМ» ІМЕНІ Т. Г. ШЕВЧЕНКА**

**НАУКОВІ ЧИТАННЯ
ПРИСВЯЧЕНІ ПАМ'ЯТІ
ПРОФЕСОРА
Т.А. ДЕНИСОВОЇ
ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ**

Класичний приватний університет
Запоріжжя 2022

УДК 343
ББК 67
Н 34

Редакційна колегія:

Огаренко В. М., д.держ.упр., професор, ректор Класичного приватного університету;

Абакумова Ю. В., д.ю.н., професор, директор Інституту економіки і права Класичного приватного університету;

Литвинов О. М., д.ю.н., професор, завідувач кафедри кримінального права та кримінології Харківського національного університету внутрішніх справ;

Денисов С. Ф., д.ю.н., професор, професор кафедри кримінального права та кримінології Харківського національного університету внутрішніх справ;

Леоненко Т. Є., д.ю.н., професор, завідувач кафедри кримінального, цивільного та міжнародного права Національного університету «Запорізька політехніка»;

Пальченкова В. М., д.ю.н., професор, професор кафедри конституційного, адміністративного та трудового права Національного університету «Запорізька політехніка»;

Рябчинська О. П., д.ю.н., професор, завідувач кафедри кримінального права, процесу та криміналістики Класичного приватного університету;

Шеремет О. С., д.ю.н., доцент, ректор Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка.

**Н 34 НАУКОВІ ЧИТАННЯ, ПРИСВЯЧЕНІ ПАМ'ЯТІ ПРОФЕСОРА
Т. А. ДЕНИСОВОЇ** : збірник матеріалів, м. Запоріжжя, 10 березня
2022 р. Класичний приватний університет. Запоріжжя : КПУ, 2022.
480 с.

У збірнику опубліковано матеріали Наукових читань, присвячених пам'яті професора Т. А. Денисової, які відбулися 10 березня 2022 р.

Для науковців, працівників правоохоронних органів, правників, аспірантів, здобувачів закладів вищої освіти.

За достовірність наукового матеріалу відповідають автори публікацій та їх наукові керівники.

**УДК 343
ББК 67**

ВІД РЕДКОЛЕГІЇ

Наукові читання, присвячені пам'яті та науковій спадщині видатної вченої – доктора юридичних наук, професора Тетяни Андріївни Денисової, відбулися 10 березня 2022 року вперше.

Найпродуктивніші роки її педагогічної, творчої та наукової діяльності пройшли в Запорізькому краї. Тетяна Андріївна стояла біля витоків юридичної освіти в Південному регіоні України, була секретарем вченої ради Запорізького юридичного інституту МВС України, деканом юридичного факультету Запорізького національного університету, директором інституту права імені Володимира Сташиса Класичного приватного університету.

Основними напрямками її наукової діяльності став розвиток учення про покарання, зокрема розкриття його феномену в кримінально-правовому, кримінально-виконавчому та кримінологічному вимірах. Професор Т. А. Денисова є авторкою та співавторкою понад 360 праць, серед яких чимало монографій, навчальних посібників та підручників. Учена створила наукову школу й доклала багато зусиль для підготовки висококваліфікованих науковців та юристів-практиків. Під її керівництвом захищені 4 докторські та 29 кандидатських дисертацій.

Тетяна Андріївна Денисова є авторкою низки монографій, присвячених дослідженню заходів кримінально-правового впливу й кримінально-правових санкцій зокрема; правових основ виправлення та ресоціалізації осіб, засуджених до позбавлення волі; покаранню та його карально-виправному впливу на засуджених, колишніх співробітників правоохоронних органів; груп негативної спрямованості в місцях позбавлення волі. Активно брала участь у вирішенні наукових проблем, пов'язаних з торгівлею жінками та дітьми з метою їх сексуальної експлуатації й використання в порнобізнесі; розробкою та реалізацією програм боротьби зі злочинністю; пропагувала ідеї відновного правосуддя.

Тетяна Андріївна мала ще багато наукових планів, прагнула розвивати власні ідеї в контексті реформування кримінального законодавства, яким, на жаль, не судилося реалізуватися.

Усвідомлюючи цінність і перспективність наукової спадщини вченої для сучасного розвитку кримінально-правової, кримінально-виконавчої політики та політики запобігання злочинності, прагнучи надати їй подальшого наукового життя, вирішено започаткувати цей науковий захід і зробити його щорічним.

Організаторами заходу виступили громадські організації «Всеукраїнська асоціація кримінального права» та Кримінологічна асоціація України, активним членом яких була Тетяна Андріївна Денисова, а також заклади вищої освіти, у яких у різні роки вона працювала або сприяла становленню наукового потенціалу.

Продовжуючи традиції Т. А. Денисової та керуючись її незмінними гаслами: «Милосердя, справедливість, професіоналізм», «Коли ми живі нас не подолати, а якщо нас не подолати – значить ми будемо жити», – пропонуємо до вашої уваги матеріали міжнародної науково-практичної конференції, присвячені пам'яті нашої видатної землячки, колежанки, учительки, подруги.

ЗМІСТ

НАУКОВА СПАДЩИНА ПРОФЕСОРА Т. А. ДЕНИСОВОЇ (ЖИТТЯ, ТВОРЧИЙ ШЛЯХ, НАСТУПНІСТЬ НАУКОВИХ ІДЕЙ)

<i>Бабенко А. М.</i> ТЕТЯНА АНДРІЇВНА ДЕНИСОВА: СПОГАДИ ТА РОЗДУМИ ПРО ВЧИТЕЛЯ	17
<i>Голіна В. В., Шрамко С. С.</i> ДОРОГІЙ ТЕТЯНИ АНДРІЇВНИ ДЕНИСОВІЙ ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ.....	19
<i>Демидова Л. М.</i> ПРОФЕСОР ТЕТЯНА АНДРІЇВНА ДЕНИСОВА: ОСОБИСТІСЬ, УЧЕНА, ГРОМАДСЬКА ДІЯЧКА.....	22
<i>Іваненко А. О., Грищенко О. П.</i> РЕАЛІЗАЦІЯ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ ПРАКТИКИ В НАУКОВИХ ПРАЦЯХ Т. А. ДЕНИСОВОЇ.....	26
<i>Кардаш К. С.</i> ПАМ'ЯТІ ТЕТЯНИ АНДРІЇВНИ ДЕНИСОВОЇ	29
<i>Ковалёв М. Н., Колесников С. Д.</i> ВКЛАД Т. А. ДЕНИСОВОЇ В ПОДГОТОВКУ ЮРИСТОВ В РЕСПУБЛІКЕ БЕЛАРУСЬ	30
<i>Корнякова Т. В.</i> НАУКОВА СПАДЩИНА ПРОФЕСОРА Т. А. ДЕНИСОВОЇ: ЖИТТЄВИЙ ШЛЯХ ТА НАУКОВІ ІДЕЇ	33
<i>Куликова К. С.</i> ТЕТЯНА АНДРІЇВНА ДЕНИСОВА – ВТІЛЕННЯ ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ, МУДРОСТІ, ДИПЛОМАТИЧНОСТІ	36
<i>Лантінов Я. О.</i> ДО ПИТАННЯ ВИКОРИСТАННЯ «КОЕФІЦІЄНТА ДЕНИСОВОЇ» В РАЦІОНАЛЬНІЙ ПЕНАЛІЗАЦІЇ	38
<i>Пальченкова В. М.</i> МАЄМО ПРАВО КАРАТИ, АЛЕ НЕ МАЄМО ПРАВА НЕНАВИДІТИ (ФІЛОСОФІЯ ФУНКЦІЙ ПОКАРАННЯ В ПРАЦЯХ Т. А. ДЕНИСОВОЇ)	40
<i>Пащенко О. О.</i> ПОЛІТИКА БОРОТЬБИ ЗІ ЗЛОЧИННІСТЮ ТА ЇЇ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧА СКЛАДОВА В ПРАЦЯХ Т. А. ДЕНИСОВОЇ.....	43
<i>Радутний О. Е.</i> СЛОВО ПРО Т. А. ДЕНИСОВУ	45

<i>Рябчинська О. П.</i> ЩОДО ДИСКУСІЇ З ПРИВОДУ КОМПЕНСАЦІЇ ЗАПОДІЯНОЇ КРИМІНАЛЬНИМ ПРАВОПРУШЕННЯМ ШКОДИ ЯК ЗАХОДУ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО ХАРАКТЕРУ	47
<i>Тучков С. С.</i> ІНСТИТУТ ПОКАРАННЯ В НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ ПРОФЕСОРА Т. А. ДЕНИСОВОЇ	50
<i>Хряпінський П. В.</i> НАУКОВА СПАДЩИНА ПРОФЕСОРА Т. ДЕНИСОВОЇ ЩОДО ЗАОХОЧЕННЯ ВИПРАВЛЕННЯ ЗАСУДЖЕНИХ	53
<i>Шеремет О. С., Єфремова О. П.</i> ПОКАРАННЯ В СИСТЕМІ ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИННОСТІ В НАУКОВИХ РОЗВІДКАХ ПРОФЕСОРА Т. А. ДЕНИСОВОЇ.....	57
<i>Юзікова Н. С.</i> ДЕНИСОВА ТЕТЯНА АНДРІЇВНА – БЕЗКІНЕЧНИЙ «РАДІУС» ДІЙ (СПОГАДИ-РЕЦЕНЗІЯ)	59
ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ РЕАЛІЗАЦІЇ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ, КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПОЛІТИКИ ЗАПОБІГАННЯ ЗЛОЧИННОСТІ В УКРАЇНІ	
<i>Krasnozhon Leonid</i> ECONOMIC FREEDOM AND ECONOMIC LIBERALISM IN POST-SOVIET UKRAINE	64
<i>Акімов М. О.</i> ПРО НЕДОТРИМАННЯ ПРИНЦИПУ СУМЛІННОГО ВИКОНАННЯ МІЖНАРОДНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ У ПРОЄКТІ КК УКРАЇНИ (НА ПРИКЛАДІ ДЕЯКИХ СТАТЕЙ РОЗДІЛУ 4.4 ОСОБЛИВОЇ ЧАСТИНИ) ..	66
<i>Андрушко А. В.</i> ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА НАСИЛЬНИЦЬКЕ ЗНИКНЕННЯ ЗА КРИМІНАЛЬНИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ ДЕРЖАВ ЛАТИНСЬКОЇ АМЕРИКИ.....	69
<i>Багіров С. Р.</i> КРИТИКА КОНСТРУКЦІЇ СКЛАДНОЇ ВИНИ В НАУЦІ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА	73
<i>Баєва Л. В.</i> ПРАВООХОРОННІ ОРГАНИ УКРАЇНИ ЯК СУБ'ЄКТИ ЗАПОБІГАННЯ ЗЛОЧИННОСТІ	76
<i>Балобанова Д. О.</i> ІДЕОЛОГІЯ – ДЕТЕРМІНАНТ ДИНАМІКИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА.....	79

Андрушко А. В.

доктор юридичних наук, доцент,
професор кафедри кримінального права та процесу,
Ужгородський національний університет

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА НАСИЛЬНИЦЬКЕ ЗНИКНЕННЯ ЗА КРИМІНАЛЬНИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ ДЕРЖАВ ЛАТИНСЬКОЇ АМЕРИКИ

Дослідження особливостей відповідальності за насильницьке зникнення за кримінальним законодавством держав Латинської Америки становить інтерес передусім з огляду на те, що сам термін «насильницьке зникнення» виник у результаті подій 60–70-х рр. минулого століття, коли латиноамериканські диктаторські режими вдавалися до практики, яка згодом дістала відповідну назву.

Вивчення кримінального законодавства держав Латинської Америки засвідчило, що кримінально-правові заборони насильницького зникнення на сьогодні є в законодавстві Аргентини (ст. 142 ter), Болівії (ст. 91), Венесуели (ст. 180.A), Гватемали (ст. 201 ter), Гондурасу (ст. 140–142), Колумбії (ст. 165–167), Нікарагуа (ст. 488), Панами (ст. 152, 153), Парагваю (ст. 236), Перу (ст. 320) і Сальвадору (ст. 364–366).

Місце насильницького зникнення в системі Особливої частини кримінальних законів держав Латинської Америки визначають по-різному. У кримінальних кодексах Аргентини, Болівії, Венесуели, Гватемали, Колумбії і Панами вказане діяння визнано злочином проти особистої свободи. Водночас болівійський (ст. 81) та панамський (ст. 441) законодавці вказують, що насильницьке зникнення може бути визнано злочином проти людяності в разі, якщо вчинятиметься в контексті широкомасштабного або систематичного нападу на цивільне населення. У кримінальному законодавстві Гондурасу, Нікарагуа, Перу і Сальвадору розглядуване діяння визнається злочином проти людяності. Парагвайський законодавець насильницьке зникнення визнав діянням проти безпеки співіснування людей. У КК Мексики статті про відповідальність за насильницьке зникнення (ст. 215-A–215-D) донедавна були розміщені в главі про корупційні злочини, однак 17 листопада 2017 р. з мексиканського кримінального закону вони були виключені.

Деякі законодавці держав Латинської Америки (Аргентини, Гватемали, Гондурасу, Панами і Парагваю) підкреслили, що потерпілими від аналізованого посягання можуть бути як одна особа, так і декілька.

У ст. 2 Міжнародної конвенції про захист усіх осіб від насильницьких зникнень вказано, що насильницьким зникненням вважається арешт, затримання, викрадення чи позбавлення волі в будь-якій іншій формі представниками держави чи особами або групами осіб, які діють з дозволу, за підтримки чи за згодою держави, при подальшій відмові визнати факт позбавлення волі або приховування даних про долю чи місцезнаходження зниклої особи, внаслідок чого цю особу залишено без захисту закону. У своїй більшості законодавці держав Латинської Америки (зокрема Аргентини, Болівії,

Гондурасу, Колумбії, Панами, Парагваю) дослівно або ж майже дослівно відтворили конвенційне визначення насильницького зникнення в національних кримінальних законах. Водночас здійснений порівняльно-правовий аналіз засвідчив також існування певних відмінностей, що мають місце при формулюванні відповідних кримінально-правових заборон. Так, описуючи об'єктивну сторону розглядуваного посягання, окремі законодавці (Аргентини, Венесуели, Гватемали, Гондурасу, Колумбії, Панами, Перу) не перераховували наведених у конвенції форм позбавлення волі, а обмежились вказівкою на те, що позбавлення свободи можливе в будь-якій формі. Нікарагуанський та сальвадорський законодавці вказали, що насильницьким зникненням є законне або незаконне затримання особи, натомість венесуельський законодавець – лише незаконне позбавлення свободи.

Невід'ємною ознакою насильницького зникнення є подальша відмова визнати факт позбавлення волі людини або приховування даних про долю такої людини чи місце її перебування. Водночас у кримінальних кодексах Нікарагуа і Сальвадору сказано лише про непояснення причин затримання особи. Перуанський законодавець узагалі не згадує про зазначену вище ознаку аналізованого діяння, вказуючи натомість, що кримінально караним є позбавлення свободи, наказ виконати дії чи виконання дій, що призводять до належним чином доведеного зникнення особи.

Одні законодавці держав Латинської Америки (Болівії, Венесуели, Гондурасу, Колумбії, Панами, Парагваю) вказали на такий конвенційний наслідок насильницького зникнення, як залишення потерпілої особи без захисту закону, інші (Аргентини, Гватемали, Нікарагуа, Перу, Сальвадору) – не зробили цього. Якщо колумбійський та парагвайський законодавці обмежились вказівкою на залишення особи без захисту закону, то законодавці Болівії, Венесуели, Гондурасу і Панами зробили додаткові уточнення. Так, у ст. 91 КК Болівії, ст. 140 КК Гондурасу та ст. 152 КК Панами конкретизовано, що наслідком розглядуваного діяння є унеможливлення або ж ускладнення використання правових засобів та відповідних процесуальних гарантій, у ст. 180.А КК Венесуели – унеможливлення реалізації конституційних та законних прав і гарантій. Венесуельський та гватемальський законодавці вважали за необхідне вказати на момент закінчення аналізованого посягання. Так, у ст. 180.А КК Венесуели зазначено, що насильницьке зникнення вважатиметься вчинюваним доти, доки не буде встановлено місцезнаходження зниклої особи, у ст. 201 ter КК Гватемали – доки потерпіла особа не буде звільнена.

Вище зазначалося, що відповідно до конвенційного визначення насильницького зникнення його суб'єктами визнаються представники держави чи особи або групи осіб, які діють з дозволу, за підтримки чи за згодою держави. Формулюючи диспозиції відповідних кримінально-правових заборон, законодавці держав Латинської Америки здебільшого відтворили вказане положення конвенції. Водночас є й винятки. Так, у ст. 320 КК Перу суб'єктом насильницького зникнення визнано будь-яку посадову особу чи

державного службовця. Венесуельський та гватемальський законодавці вказали, що зазначене діяння можуть вчиняти також учасники груп чи банд, організованих з терористичними, повстанськими чи диверсійними цілями, котрі викрадають людину.

Обов'язковою ознакою насильницького зникнення у ст. 201 ter КК Гватемали визнано позбавлення однієї чи кількох осіб свободи з політичних мотивів при подальшій відмові визнати факт позбавлення свободи або в разі приховування даних про долю чи місцезнаходження зниклої особи. Водночас у цій же статті зазначено, що злочин насильницького зникнення матиме місце й у разі відсутності політичних мотивів, за умови, що це діяння вчинене представниками органів держбезпеки під час виконання ними своїх службових обов'язків, коли вони діяли свавільно або зі зловживанням чи перевищенням влади.

Одні законодавці держав Латинської Америки (Болівії, Нікарагуа, Парагваю) не диференціюють кримінальну відповідальність за насильницьке зникнення, другі (Гватемали, Перу) – виокремлюють лише обставини, які обтяжують відповідальність за вказане діяння, треті (Венесуели, Панами, Сальвадору) – виділяють тільки обставини, які пом'якшують відповідальність за насильницьке зникнення, четверті (Аргентини, Гондурасу, Колумбії) – виокремлюють і кваліфікуючі, і привілеюючі ознаки розглядуваного посягання.

Законодавці Аргентини, Гондурасу, Колумбії та Перу встановили посилену відповідальність за насильницьке зникнення особи, котрій не виповнилося 18 років, особи похилого віку (у КК Колумбії і КК Перу – старше 60 років, у КК Аргентини – понад 70 років), вагітної жінки чи інваліда. Обставиною, що обтяжує кримінальну відповідальність за насильницьке зникнення, гватемальський та колумбійський законодавці визнали спричинення вказаним діянням тяжких тілесних ушкоджень, серйозної психічної травми або ж смерть потерпілої особи. Смерть зниклої особи кваліфікуючою ознакою визнав також аргентинський законодавець. У КК Аргентини передбачено таку обставину, що обтяжує насильницьке зникнення, як народження жінкою в цей період дитини. Законодавець Гондурасу посилив відповідальність за позбавлення зниклого свободи, яке тривало понад 72 години. Колумбійський законодавець обставинами, що обтяжують насильницьке зникнення, визнав вчинення вказаного діяння щодо державних службовців, комунікаторів, правозахисників, претендентів на виборні посади, керівників чи членів профспілкової, політичної або релігійної організації, мирового судді чи щодо будь-якої іншої особи у зв'язку з її поглядами або політичними переконаннями чи з причин, що передбачають будь-яку форму дискримінації або нетерпимості; вчинення його щодо близьких родичів зазначених вище осіб; вчинення розглядуваного діяння з використанням державних активів; вчинення будь-яких дій щодо трупа потерпілого з метою уникнути подальшого впізнання зниклої особи; піддавання потерпілого жорстокому, нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню, якщо така поведінка не становить іншого злочину, тощо.

Обставинами, які пом'якшують кримінальну відповідальність за насильницьке зникнення, більшість законодавців держав Латинської Америки (Аргентини, Венесуели, Гондурасу, Колумбії, Панами) визнає добровільне звільнення потерпілої особи або ж надання відомостей про її місцезнаходження за умови, що винний не завдав шкоди здоров'ю цієї особи. Сальвадорський законодавець менш суворі покарання передбачив за вчинення аналізованих дій особою, яка отримала наказ чи вказівку від представника держави або особи, що діяла з дозволу, за підтримки чи за згодою держави.

Здійснений порівняльно-правовий аналіз засвідчив, що законодавці держав Латинської Америки зазвичай передбачають за насильницьке зникнення суворі покарання. Так, у КК Аргентини за цей злочин передбачено ув'язнення на строк від 10 до 25 років, у КК Болівії – від 25 до 30 років, у КК Венесуели – від 15 до 25 років, у КК Гватемали – від 25 до 40 років, у КК Гондурасу – від 15 до 20 років, у КК Колумбії – від 320 до 540 місяців, у КК Нікарагуа – від 4 до 8 років, у КК Панами – від 15 до 20 років, у КК Сальвадору – від 4 до 8 років, у КК Парагваю – на строк понад 5 років, у КК Перу – на строк понад 15 років. Окрім ув'язнення, законодавці деяких із вказаних держав передбачають й інші види покарань. Так, позбавлення права обіймати державні посади в разі вчинення аналізованого посягання загрожує за законодавством Аргентини (безстрокове), Гондурасу (на строк від 20 до 25 років), Колумбії (на строк від 160 до 360 місяців), Нікарагуа (на строк від 6 до 10 років), Перу, Сальвадору (на строк від 4 до 8 років). Крім того, законодавець Гондурасу за вчинення насильницького зникнення передбачив покарання у виді позбавлення громадянства, а законодавець Колумбії – у виді штрафу в сумі від 1333,33 до 4500 мінімальних розмірів заробітної плати.

За кваліфіковані види насильницького зникнення аргентинський законодавець передбачив покарання у виді довічного ув'язнення, гватемальський – у виді смертної кари, колумбійський – у виді ув'язнення на строк від 480 до 600 місяців, штрафу у розмірі від 2666,66 до 7500 мінімальних розмірів заробітної плати та позбавлення права здійснювати державні функції на строк від 240 до 360 місяців, перуанський – у виді ув'язнення на строк від 30 до 35 років і позбавлення права виконувати державні функції. Законодавець Гондурасу встановив, що за кваліфіковані види розглядуваного діяння термін ув'язнення збільшується на третину.

За привілейовані види насильницького зникнення законодавці держав Латинської Америки передбачають значно м'якші покарання. Наприклад, у КК Гондурасу вказано, що покарання за таке посягання зменшується на третину, у КК Панами – з половини до двох третин або з третини до половини (залежно від строку, протягом якого винний надав відомості про місцезнаходження потерпілої особи), у КК Колумбії – з половини до п'яти шостих, або з третини до половини, або до однієї восьмої частини (залежно від строку, протягом якого винний надав відомості про місцезнаходження по-

терпілої особи). За відповідне діяння венесуельський законодавець приписує карати ув'язненням на строк від 12 до 18 років, а сальвадорський – на строк від 3 до 6 років.

Зазначимо також, що, відповідно до ст. 180.А КК Венесуели, винні у вчиненні насильницького зникнення особи не можуть претендувати на помилування чи амністію.

Список використаної літератури

1. Código Penal de la República Argentina. URL: <http://servicios.infoleg.gob.ar/infoleginternet/anexos/15000-19999/16546/texact.htm> (дата звернення: 10.03.2022).

2. Código Penal del Estado Plurinacional de Bolivia. URL: <https://www.lexivox.org/norms/BO-L-N1005.html#idp5691872> (дата звернення: 10.03.2022).

3. Código Penal de la República Bolivariana de Venezuela. URL: <http://www.ilo.org/dyn/natlex/docs/SERIAL/65706/53561/F1608563985/VEN65706.pdf> (дата звернення: 10.03.2022).

4. Código Penal de la República de Guatemala. URL: https://www.un.org/depts/los/LEGISLATIONANDTREATIES/PDFFILES/GTM_codigo_penal.pdf (дата звернення: 10.03.2022).

5. Código Penal de Honduras. URL: https://tbinternet.ohchr.org/Treaties/CCPR/Shared%20Documents/HND/INT_CCPR_FCO_HND_32137_S.pdf (дата звернення: 10.03.2022).

6. Código Penal de la República de Colombia. URL: https://oig.cepal.org/sites/default/files/2000_codigopenal_colombia.pdf (дата звернення: 10.03.2022).

7. Código Penal Federal de México. URL: <https://mexico.justia.com/federales/codigos/codigo-penal-federal/libro-segundo/titulo-decimo/capitulo-iii-bis/> (дата звернення: 10.03.2022).

8. Código Penal de la República de Nicaragua. URL: https://www.poderjudicial.gob.ni/rjupload/noticia_reciente/CP_641.pdf (дата звернення: 10.03.2022).

9. Código Penal de la República de Panamá. URL: <https://ministeriopublico.gob.pa/wp-content/uploads/2016/09/codigo-penal-2016.pdf> (дата звернення: 10.03.2022).

10. Código Penal de la República del Paraguay. URL: https://www.pj.gov.py/ebook/libros_files/Coleccion_de_Derecho_Penal_tomoi.pdf (див. також: <https://www.bacn.gov.py/leyes-paraguayas/3103/ley-n-4614-modifica-los-articulos-236-y-309-de-la-ley-n-116097-codigo-penal>) (дата звернення: 10.03.2022).

11. Código Penal de la República del Perú. URL: <https://lpderecho.pe/codigo-penal-peruano-actualizado/> (дата звернення: 10.03.2022).

12. Código Penal de la República de El Salvador. URL: https://www.oas.org/dil/esp/Codigo_Penal_El_Salvador.pdf (дата звернення: 10.03.2022).

Багіров С. Р.

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри кримінального та кримінального процесуального права,
Національний університет «Києво-Могилянська академія», м. Київ

КРИТИКА КОНСТРУКЦІЇ СКЛАДНОЇ ВИНИ В НАУЦІ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА

Критика конструкції складної вини спрямована за двома основними напрямками: по-перше, заперечується умисел у психічному ставленні суб'єкта до адміністративного чи дисциплінарного правопорушення в складах посадових, автотранспортних та інших подібних злочинів; по-друге,

**НАУКОВІ ЧИТАННЯ,
ПРИСВЯЧЕНІ ПАМ'ЯТІ
ПРОФЕСОРА Т. А. ДЕНИСОВОЇ**

Збірник матеріалів

Коректор А. О. Бессараб
Технічний редактор Н. А. Ананьїна

Підписано до друку 11.04.2022.
Формат 60×84/16. Папір офсетний. Друк цифровий. Гарнітура Times.
Умовн.-друк. арк. 31,58. Обл.-вид. арк. 31,58. Тираж 300 пр. Зам. № 1-2021/22К.

Видавництво
Класичного приватного університету
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців,
виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
Серія ДК № 3321 від 25.11.2008

Виготовлено на поліграфічній базі Класичного приватного університету
69002, м. Запоріжжя, вул. Жуковського, 70 б